

UTASÍTÁS AZ ESPERESI VIZSGÁLATOK KÖRÜLI ELJÁRÁSRA.

Mult évi utolsó füzetünkben közöltük azon szabályzatok egyikét, melyeket főt. Ferencz József püspök úr dolgozott ki törvényeink alapján s az E. K. Tanács elfogadott; itt közöljük a másikat, mely az esperesi vizsgálatokra vonatkozik.

Sz. 339—1889.

E. K. T.

Utatis az esperesi vizsgálatok körül követendő eljárásra nézve.

1. §. Az esperes a vizsgálatok megkezdésére kitűzött időről, a lehetőleg az egyes eklekziákba leendő kiszállás napjának jelzésével, legalább két héttel megelőzőleg az egyházköri felügyelő gondnokokat is értesíti, azzal a felkéréssel, hogy magukat körülményeik szerint beosztva, sziveskedjenek a vizsgálatokban egymást föl váltva, részt venni.

2. §. Minthogy egy eklekziában a vizsgálat legalább 24 óráig igénybe vesz, egy reggeli istentiszteletben a vizsgálószték is nem csak részt vesz, hanem azon az esperes, esetleg a jegyző a gyülekezetet üdvözölván, vallásosságra és egyháziasságra inti és buzdítja az eklekzia tagjait.

3. §. Nemcsak a szabályszerű egyházi kérdések rendjén, de különben is minden lehető módon megfigyelve az eklekzia kül- és belállapotát, valláserkölcsi és anyagi helyzetét, azoknak fejlesztésére és emelésére, a hiányok pótlására a vizsgálószték minden intézkedést megtesz. Különös gondot fordít arra, hogy a belső emberek az isteni tiszteletek, anyakönyvek vezetése, levéltár kezelése körüli s általában mindennemű szolgálataikat hiven és pontosan teljesítsék, fizetésökben hiányt ne szenvedjenek, hiveikkel és egymás közt egyetértésben, békességben éljenek, az eklekzia előljárói kötelességeikben pontosan eljárjanak, az eklekziái épületek jó karban tartassanak, stb.; s mindezek által az eklekzia jóléte, gyarapodása biztosítva legyen.

4. §. Az esperesi vizsgálatok egyik legfontosabb teendője levén az eklekzia évi számadásainak megvizsgálása, e tekintetben a vizsgálatot a legnagyobb részletekig ki kell terjesztetni, számba kell venni, hogy az eklekziái vagyon kellőleg van-e jövedelmeztetve? tőkepénzei szabályszerűen vannak-e elhelyezve, biztosítva? a pénzkezelésre megállított szabályzat meg van-e mindenkiben tartva? Allami adók, egyházi rovatatok, vagy illetékek ki vannak-e fizetve? stb., s ez irányban a legszigorubb

eljárás mellett oda kell hatni, hogy az ekklézsia vagyonát ne csak elkallódní ne engedje, hanem azt megbecsülve folyton növelje, értékesítse.

5. §. Tekintettel arra, hogy újabb időben az isteni gondviselés némely segélyforrásokat is nyitott szegényebb ekklézsiáink segélyezésére, a számadások rendjén legyen figyelemmel a vizsgálószerk arra, hogy az egyh. fótanács által kiutalt segélyek a maguk rendeltetése szerint használtattak-e fel? s a mennyiben ebben mulasztás vagy éppen rosszakaratu eljárás mutatkoznék, gondoskodjék a kellő orvoslásról.

Hasonló gonddal legyen a vizsgálószerk az egyes alapítványoknak rendeltetések szerinti kezelése és használása iránt is.

6. §. Az ekklézsia költségelírányzatát a vizsgálószerk állapítván meg véglegesen, vizsgálja meg azt alaposan bevételi és kiadási tételeire nézve, hogy az ekklézsia jövedelmei hátra ne maradjanak, a legszükségesebb kiadásokra, főleg a mulhatatlan építkezésekre a fedezetről valamely úton és módon gondoskodás tétessék; de czéltalan költekezések, az ekklézsia biztonságát veszélyeztető adósságok kikerültessenek.

7. §. Habár az iskolák egy része ma már ekklézsiáinkban részint községi, részint államiak, a vizsgálószerk szerezzen magának hiveink tanköteles gyermekeinek oktatásáról alapos meggyőződést s annak alapján adja meg a szükséges utasításokat, tanácsokat. Felekezeti iskoláink ügyét pedig tegye részletes vizsgálat tárgyává s népnevelésünk érdekében ne mulasszon el minden szükséges és hasznos intézkedést megtenni.

8. §. A vizsgálószerk, ha minden évben ezt meg is nem teheti, de koronként jelenjék meg személyesen a leányekklézsiákban is s ezeknek egyházi és iskolai ügyeit hasonló buzgósággal és lelkiismeretességgel vizsgálja meg s a szükséghez képest mindenütt tegye meg célirányos és hasznos intézkedését. Vegye figyelembe az anya és leányekklézsiákon kívül, de azoknak közelében élő hiveket is s azoknak lelkészi gondozásáról a körülmények szerint intézkedjék.

9. §. Gondnok, pénztárnok, presbyterek választásáról, illetőleg azoknak egyházi törvényeink értelmében koronként leendő megújításáról, fel esketéséről s a mennyiben valamely tisztviselői állás javadalmazást igényelne, e javadalomnak az ekklézsia vagyonához mért megállapításáról gondoskodjék.

10. §. Abban az ekklézsiában, a melyben az esperes a lelkész, maga nem lehetvén a vizsgálószerk elnöke, e tisztet a felügyelő gondnok vagy jegyző teljesíti.

11. §. A vizsgálatról felvett jegyzőkönyv végén az egyes ekklézsiák vagyoni állásáról, tanügyi állapotáról egy rovatos kimutatás állítandó össze, a melyből az egyes ekklézsiák, valamint az egész egyházkör tőkéinek átlaga, jövedelme, tankötelesek, iskolába járók száma stb. könnyen áttekinthető legyen s ezen jegyzőkönyv az eddigi módon az E. K. Tanácshoz felterjesztendő.

Az unitáriusok E. K. Tanácsának Kolozsvárt 1889. november 24-én tartott üléséből.

FERENCZ JÓZSEF,
unitárius püspök.

KOVÁCSI ANTAL,
közigazgatási jegyző.

IRODALMI ÉRTESSÍTŐ.

Gróf Kuun Gézának Amari Mihály olasz tudósról irt munkája, mely az Erdélyi Muz. Egylet folyóiratában adatott közre, külön lenyomatban is megjelent. Amari nyelv- és történelem-tudós volt, s különösen mint az arab nyelv ismerője európai tekintélyre tett szert. A Korán chronológiájáról irt művével az „Academie des Inscriptions“ egyik díját nyerte el. Történelmi művei nagyobb részt Olaszországra vonatkoznak. A tudós gróf a mily alaposan, épp oly melegséggel ismerteti Olaszország ez egyik legkiválóbb fiát, ki irodalmi működése mellett hazája felszabadtatásában is tevékeny részt vett.

Unitárius kis könyvtár. Szerkeszti Derzsi Károly budapesti unitárius lelkész. E derék vállalatnak legújabban a 40—42 számai jelentek meg egy darabban. Tartalma: „Jézus és kiválóbb kortársai“ Dole F. K. után. E kortársak: I. Keresztelő János, a szigoru erény-gyakorló, II. Nikodémusz, a farizeus, III. Nathanael, a tiszta szívű, IV. Péter és János a tanítványok és végre V. Jézus a Mester. Az egyéniségek hű és találó jellemzése mellett igen szépen festi az akkori társadalmi viszonyokat, s mindenik jelleme hasonlítva van kunk hasonló jelemeihez. A tartalom és styl szépsége ajánlják e füzetet. Ára 15 kr.

Téves nézetek az unitarizmus felől és vádak az unitáriusok ellen. Felolvasás. Irta és a maroskőri Dávid Ferencz fiók egyletnek Ny.-Gálfalván, 1890. jul. 9-én tartott gyűlésében felolvasta: Ürmösi Kálmán szentgerczei pap. A felolvasás 15 lapra terjed. A téves nézetek és vádak, a melyeket tárgyalt: az unitarizmus nem principium; az unitarizmus nem birja önmagában az idealizmus feltételeit; az unitáriusok hódító hadjáratot indítanak egyéb felekezetek ellen; az unitáriusok Krisztus tagadók. E vádak czáfolásában szerző alapos tanultságról és fegyelmezett gondolkozásról tesz tanuságot. Munkája értékes védirat, mely meggyőzőleg bizonyít. Mint felolvasásról meg azt mondhatjuk: Minnél több ilyent!

Ünnepi és közönséges egyházi beszédek (IV. füzet). Irta: Révész Imre, kiadta Révész Kálmán pápai ev. ref. theol. akad. tanár. Ára 1 frt 40 kr. 13 egyházi beszédet tartalmaz, melyek közül kettő adventi, kettő ujévi s a többi közönséges. Író neve ismeretes olvasóink előtt. Közölt beszédeknek főérdeme az eredetiség. Meglepő szépen alkalmazza a bibliai képeket és hasonlatokat s egészen a nép eszme körében mozog. Egy pár dogmaticus tartalmu is van, a melyek kivételével a mi papjaink is hasznát vehetik.

A magyarországi ref. egyh. énekes könyve megújításának programját az egyetemes énekügyi bizottság megbízásából kibocsátotta Fejes István. E szerint az erdélyi és magyarországi külön énekes könyvekből egy ujat alkotnak a mostani magyarországi énekes könyvek formájára, t. i. a dicséreteket is külön s a zsoltárokat is külön adják. Mindkettőből ki-